

Brüssel, 25. märts 2026
(OR. en, es, fr)

7034/1/26
REV 1
PV CONS 13
JAI 299
COMIX 64
PARLNAT

PROTOKOLLI KAVAND
EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(justiits- ja siseküsimused)
5. ja 6. märts 2026

NELJAPÄEV, 5. MÄRTS 2026

SISEKÜSIMUSED

1. Päevakorra vastuvõtmine 6670/26

Nõukogu võttis vastu dokumendis 6670/26 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine
a) Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri 6671/26

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid.

- b) Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri (avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8) 6673/26

Välisasjad

1. Mercosuri kahepoolse kaitseklausli määrus 6466/26 + ADD 1 + ADD 2 REV 1
Seadusandliku akti vastuvõtmine PE-CONS 56/25
heaks kiidetud COREPER II poolt 25. veebruaril 2026 POLCOM

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4, kusjuures Ungari hääletas vastu ning Belgia ja Austria hoidusid hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artiklid 207 ja 2).

Komisjoni, Läti ja Ungari avaldused on esitatud lisas.

Majandus- ja rahandusküsimused

2. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv 6476/26
Nõukogu esimese lugemise seisukoha ja nõukogu põhjenduste vastuvõtmine 15445/25 + ADD 1
heaks kiidetud COREPER II poolt 25. veebruaril 2026 EF

Nõukogu kiitis heaks oma esimese lugemise seisukoha kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikega 5 ning nõukogu põhjendused, kusjuures Eesti hoidus hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikkel 114).

3. **Hoiuste tagamise skeemi direktiiv** 6477/26
Nõukogu esimese lugemise seisukoha ja nõukogu põhjenduste vastuvõtmine
15484/25 + ADD 1
EF
heaks kiidetud COREPER II poolt 25. veebruaril 2026

Nõukogu kiitis heaks oma esimese lugemise seisukoha kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikega 5 ning nõukogu põhjendused, kusjuures Eesti hoidus hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 53 lõige 1).

4. **Ühtse kriisilahenduskorra määrus** 6475/26
Nõukogu esimese lugemise seisukoha ja nõukogu põhjenduste vastuvõtmine
15389/25 + ADD 1
EF
heaks kiidetud COREPER II poolt 25. veebruaril 2026

Nõukogu kiitis heaks oma esimese lugemise seisukoha kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikega 5 ning nõukogu põhjendused, kusjuures Eesti hoidus hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikkel 114).

Põllumajandus

5. **Määrus ebaausate kaubandustavade vastaste nõuete piiriülese täitmise kohta** 6389/26
Seadusandliku akti vastuvõtmine
PE-CONS 57/25
AGRI
heaks kiidetud COREPER I poolt 25. veebruaril 2026

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4 (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 43 lõige 2).

Keskkond

6. **Euroopa kliimamääruse muutmine** 6256/26 + ADD 1
Seadusandliku akti vastuvõtmine
REV 1
PE-CONS 5/26
CLIMA
heaks kiidetud COREPER I poolt 25. veebruaril 2026

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4, kusjuures Tšehhi, Ungari, Poola ja Slovakkia hääletasid vastu ning Belgia hoidus hääletamisest (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1).

Prantsusmaa, Ungari, Malta, Poola, Soome ja komisjoni avaldused on esitatud lisas.

SCHENGENI ALA POLIITILINE JUHTIMINE („SCHENGENI NÕUKOGU“)

Muu kui seadusandlik tegevus

3. Schengeni ala üldine olukord
  - a) Schengeni baromeeter 6206/26
  - b) Schengeni nõukogu tsükli prioriteetide rakendamine:
vabatahtliku tagasipöördumise motiveerimine
Arvamuste vahetus 6471/26
4. Koostalitlusvõime rakendamine: muudetud 2026. aasta järgne
tegevuskava
Heakskiitmine 6446/26

MUUD SISEKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

5. Muud küsimused
  - a) Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud 6312/26
Teave eesistujariigilt

Nõukogu võttis teadmiseks eesistujariigi esitatud teabe siseküsimuste valdkonna eriseadusandlike ettepanekute menetlemise seisu kohta.

Muu kui seadusandlik tegevus

6. Rände välismõõde^{1 2} 6273/26
Arvamuste vahetus
7. Rände- ja varjupaigaleppe rakendamine^{1 3} 6938/26
Ülevaade olukorrast

---

¹ Schengeniga ühinenud riikide osavõtul.

² Euroopa ametite EUAA ja Frontexi osavõtul.

³ Euroopa ametite EUAA, eu-LISA ja Frontexi osavõtul.

8.	Järeldused ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku kohta <i>Heakskiitmine</i>	6433/26
9.	Europoli tulevik <i>Arvamuste vahetus</i>	6276/26
10.	Praeguse geopoliitilise keskkonna mõju ELi sisejulgeolekule: olukord Sүүrias ^{1 4 *} <i>Arvamuste vahetus</i>	6295/1/26 REV 1
11.	Muud küsimused	
a)	Olukord Ukrainas seoses ajutise kaitse seisundiga <i>Teave komisjonilt</i>	6309/26
b)	Terrorismi ja vägivaldse äärmusluse ennetamise ja nende vastu võitlemise ELi tegevuskava <i>Teave komisjonilt</i>	6531/26 6763/26

REEDE, 6. MÄRTS 2026

JUSTIITSKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

12.	Määrus täisealiste kaitse kohta <i>Üldine lähenemisviis</i>	6236/26 + COR 1 + ADD 1-3

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis täisealiste kaitset käsitleva määruse ettepaneku suhtes.

Tšehhi Vabariigi ja Hispaania avaldus ning Malta ja Portugali ühisavaldus on esitatud lisan.

13. Muud küsimused

a)	Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud <i>Teave eesistujariigilt</i>	6312/26

Nõukogu võttis teadmiseks eesistujariigi esitatud teabe õigusvaldkonna eri seadusandlike ettepanekute menetlemise seisu kohta.

⁴ Euroopa ametite Europoli ja Frontexi osavõtul.

* EU INTCENi ettekanne, salastatuse kategooria RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

Muu kui seadusandlik tegevus

14.	Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda: võitlus karistamatuse vastu ⁵ <i>Ülevaade olukorrast</i>	6130/26
15.	Advokaatide sõltumatus Euroopas: ELi roll ja Euroopa Nõukogu konventsioon ⁶ <i>Arvamuste vahetus</i>	6414/26
16.	Järeldused ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta 2026. aastal <i>Heakskiitmine</i> <i>Arvamuste vahetus</i> ⁶	6422/26 + ADD 1
17.	Muud küsimused	
a)	Kohtute sõltumatuse päeva algatus <i>Teave Poolalt</i>	6220/26
b)	Eurojusti määruse läbivaatamine <i>Teave komisjonilt</i>	6374/26
c)	Rahvusvahelise Kriminaalkohtu sõltumatuse ja õigusriigi toetamine ⁷ <i>Teave Prantsusmaalt ja Sloveenialt</i>	6761/26

Esimene lugemine.

Piiratud koosseisus käsitletav punkt

Komisjoni ettepanekul põhinev päevakorrapunkt.

---

⁵ Euroopa ameti Eurojusti osavõtul.

⁶ Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) osavõtul.

⁷ Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kahe kohtuniku osavõtul.

Avaldused dokumendis 6670/26 esitatud seadusandliku tegevusega seotud B-punkti juurde

B-punkti 12 juurde: Määrus täisealiste kaitse kohta

Üldine lähenemisviis

TŠEHHI VABARIIGI AVALDUS

Tšehhi Vabariik toetab täisealiste kaitset käsitleva määruse ettepaneku eesmärke ja üldise lähenemisviisi teksti. Leiame siiski, et lõplik kompromisstekst oleks pidanud olema ambitsioonikam, et kajastada paremini piiriülese õiguslase koostöö praeguseid probleeme ja arenguid, eelkõige seoses ajakohastamisega, digitaliseerimisega ja konkurentsivõime suurendamisega.

Sellega seoses peab Tšehhi Vabariik eriti kahetsusväärseks kaitseregistrite loomist ja sidestamist käsitleva VIII peatüki väljajätmist. Leiame, et see peatükk on eespool nimetatud eesmärkidega täielikult kooskõlas ning oluline vahend tõhususe parandamiseks ja täisealiste piiriülese kaitse tugevdamiseks.

MALTA JA PORTUGALI ÜHISAVALDUS

Malta ja Portugal kinnitavad veel kord oma toetust ettepanekule ja selle eesmärkidele, eelkõige haavatavas olukorras olevate isikute autonoomia tugevdamisele. Nimetatud riigid oleksid siiski eelistanud ambitsioonikamat kompromissteksti, milles võetakse täielikult arvesse pärast 2000. aasta Haagi konventsiooni jõustumist toimunud arenguid, eelkõige seoses toetatud otsustamise korraga.

Sellega seoses oleksid Malta ja Portugal soovinud, et teksti regulatiivosas oleks täpsemalt ja selgemalt eristatud esindamise, kaitsmise ja toetamise mõiste ning viidatud enne hoolekandetasutusse paigutamise kaalumist muude kogukonnapõhiste meetmete kasutamise analüüsimisele.

HISPAANIA AVALDUS

Hispaania jagab määruse ettepaneku eesmärki parandada piiriüleste juhtumite puhul kahjustatud või piiratud võimetega täisealiste kohtlemist.

Siiski **ei saa me üldist lähenemisviisi toetada**. Peame kahetsusväärseks, et tekst ei ole piisavalt ambitsioonikas ning et tegemist on on käestlastud võimalusega parandada sellistes olukordades täisealiste õigust autonoomiale.

Esiteks ei võeta selles piisavalt arvesse 2006. aasta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis sisalduvaid põhimõtteid. Selliste isikute autonoomia ja soovide austamist ning toetusmeetmete kasutamist ei ole tekstis piisavalt käsitletud.

Teiseks tõstatab täisealiste kinnipidamise reguleerimine küsimusi, mis muudavad selle õiguskindlal viisil rakendamise ja tõlgendamise keeruliseks. Sama kehtib piiriüleste juhtumite puhul kavandatud kulude jagamise kohta. See mõjutab eriti riike nagu Hispaania, kuhu saabub palju täisealisi.

AVALDUSED DOKUMENDIS 6673/26 ESITATUD SEADUSANDLIKU TEGEVUSEGA

SEOTUD A-PUNKTIDE JUURDE

A-punkti 1 juurde: **Mercosuri kahepoolse kaitseklausli määrus**
Seadusandliku akti vastuvõtmine

KOMISJONI AVALDUS

Oma põllumajanduse ja toidutootmise visioonis teatas komisjon kavatsusest jätkata imporditud kaupade suhtes kohaldatavate tootmisstandardite ühtlustamist, eelkõige seoses loomade heaolu ja pestitsiididega.

Pestitsiidide puhul sisaldab visioon põhimõtet, et kõige ohtlikumad pestitsiidid, mis on ELis tervise- ja keskkonnakaalutlustel keelatud, ei tohiks imporditud toodete kaudu uuesti ELi jõuda. Sellega püütakse vältida ELi põllumajandustootjate ja põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõime halvenemist ning samal ajal täita tarbijate ootusi. Selles küsimuses edusammude tegemiseks algatas komisjon 25. novembril 2025 mõjuhinna koostamise raames uuringu, milles võetakse arvesse selle lähenemisviisi mõju. Saadud tulemuste põhjal teeb komisjon vajaduse korral ettepaneku kohaldatava õigusraamistiku muutmiseks. Eeluring peaks valmima 2026. aasta suveks ja seejärel liigutakse edasi mõjuhinna järgmiste etappidega. Kuigi kehtivad ELi õigusaktid juba kaitsevad tarbijaid ja tagavad, et kogu turule lastud toit vastab meie kõrgetele tervise- ja ohutusstandarditele, on komisjon jätkuvalt pühendunud imporditud toodete suhtes kohaldatavate tootmisstandardite suuremale ühtlustamisele, et tagada meie põllumajandustootjatele ja tootjatele võrdsed tingimused ning säilitada tarbijakaitse.

Vahepeal on komisjon teinud 16. detsembri 2025. aasta toidu ja toiduohutuse lihtsustamise paketi raames ettepaneku muuta kehtivaid õigusakte nii, et selliste ainete puhul, mis ei ole liidus heaks kiidetud ja millel on teatavad eriti ohtlikud omadused, võib jääkide piirnormiks kehtestada nulli, kui seda peetakse mõjuhinna tulemuste põhjal asjakohaseks.

Loomade heaolu valdkonnas viis komisjon 17. detsembril 2025 lõpule avaliku konsultatsiooni põllumajandusloomade heaolu käsitlevate ELi õigusaktide läbivaatamise kohta, sealhulgas selle kohta, kas ja mil määral tuleks loomade ja loomsete saaduste impordi suhtes kohaldada samaväärseid loomade heaolu standardeid. Pärast mõju hindamist teeb komisjon asjakohased ettepanekud.

Seoses impordikontrollidega teatas komisjon 9. detsembril 2025, et kavatses tugevdada ja parandada kontrolle, mida tehakse kohapeal kõigis kolmandates riikides, sealhulgas Mercosuri riikidest pärit toiduainete impordi puhul. Alates 1. jaanuarist 2026 suurendab komisjon kahe aasta jooksul ELi mittekuuluvates riikides ekspordikontrolle 50% võrra. Komisjon tõhustab ka järelevalvet nõuetele mittevastavate kaupade ja riikide üle ning kohandab vastavalt kontrollide sagedust. Lisaks tugevdab komisjon kontrollide taset ELis, eelkõige peamistes sisenemiskohtades. Sellega seoses teeb komisjon liikmesriikides rohkem kontrolle, et tagada piiridel tehtavate kontrollide täielik vastavus ELi standarditele, ning pakub liikmesriikidele tuge nende kontrollide nõuetekohasel läbiviimisel. Impordikontrolli tõhustamiseks loob komisjon spetsiaalse ELi rakkerühma, mis keskendub eelkõige pestitsiidijääkidele, toidu- ja söödaohutusele ning loomade heaolule, ja uurib võimalust võtta imporditud toodete suhtes koordineeritud ELi järelevalvemeetmeid.

LÄTI AVALDUS

Läti toetab määrust, millega rakendatakse ELi-Mercosuri partnerluslepingu ja ELi-Mercosuri kaubanduse vahelepingu kahepoolseid kaitseklausleid põllumajandustoodete puhul. Läti tervitab ELi-Mercosuri lepingu kiiret ajutist kohaldamist, pidades seda oluliseks sammuks ELi kaubanduse mitmekesisamisega seotud huvide tugevdamisel.

Läti juhib siiski tähelepanu sellele, et ELi põllumajandustootjate väljendatud muret ELi-Mercosuri lepingu põhjustatud võimalike riskide pärast tuleb tõsiselt võtta. Väga oluline on tagada, et kaitsemeetmeid kohaldatakse tõhusalt ja viivitamata ning et on olemas asjakohased vahendid, et viivitamata toetada põllumajandustootjaid, kes peavad toime tulema põllumajandusturgude häiretega. See on eriti tähtis juhul, kui lepingu tulemusena tekitab import Mercosurist raskusi (oluline kahju) põllumajandustootjatele kogu ELis või ühes või mitmes liikmesriigis, sealhulgas turuosa kaotamise või sissetulekute vähenemise või hindade alanemise tõttu.

UNGARI AVALDUS

Võttes arvesse ELi-Mercosuri partnerluslepingu ja kaubanduse vahelepinguga seotud olulisi tundlikke küsimusi, peab Ungari vajalikuks ette näha menetlused, et tagada põllumajandustoodete kaitsemeetmete õigeaegne ja tõhus rakendamine. Komisjoni ettepanek ELi-Mercosuri lepingu kahepoolse kaitseklausli rakendamise kohta ei paku siiski piisavat kaitset väiksematele liikmesriikidele, sealhulgas Ungarile.

Kavandatav määrus ei hõlma võimalust tegeleda turuhäiretega piirkondlikul tasandil, kuna komisjon uurib olulise kahju või selle ohu olemasolu üksnes ELi tasandil. See tekitab olukorra, kus väiksemate turgudega liikmesriigid, sealhulgas Ungari, ei saa oma määrusest tulenevaid õigusi kaitsta.

ELi-Mercosuri lepingus ja kavandatavas määruses sisalduv kahepoolne kaitseklausel ei paku iseenesest piisavat kaitset Mercosuri riikidest lähtuva odavama impordi vastu, mistõttu on vaja täiendavaid tagatisi.

Ungari tegi mitmeid ettepanekuid määruse tõhususe parandamiseks, kuid neid ettepanekuid ei võetud arvesse.

Kuna kavandatav määrus ei lahenda meie mureküsimusi seoses ELi-Mercosuri lepinguga ega paku meie põllumajandussektorile piisavat kaitset, ei saa Ungari toetada määruse vastuvõtmist ilma muudatusteta.

A-punkti 6 juurde: Euroopa kliimamääruse muutmine
Seadusandliku akti vastuvõtmine

PRANTSUSMAA AVALDUS

Prantsusmaa toetab 10. detsembril 2025 toimunud kolmepoolsel kohtumisel saavutatud esialgset kokkulepet Euroopa kliimamääruse läbivaatamise kohta, mis kajastab Prantsusmaa prioriteete seoses kliimaeesmärkide ja Euroopa konkurentsivõimega ning on endiselt täielikult kooskõlas nõukogus keskkonnaministrite poolt 5. novembril 2025 saavutatud kokkuleppega.

Prantsusmaa tervitab seda kui olulist edasiminekut Euroopa kliimapoliitika valdkonnas.

Prantsusmaa soovib siiski juhtida tähelepanu ühele heitkogustega kauplemise süsteemiga (HKS) seotud aspektile. Sellega seoses kordab Prantsusmaa, kui oluline on kaitsta HKSi terviklikkust ja tõhusust, välistades rahvusvaheliste ühikute kasutamise kauplemissüsteemi nõuete täitmiseks, nagu läbirääkimiste käigus on juba viimastel kuudel rõhutatud. Igasugune sellekohane selgitus oleks seega teretulnud.

UNGARI AVALDUS

Ungari ei saa toetada eesmärki vähendada netoheidet 90% ning seetõttu me ei saa toetada õigusakti vastuvõtmist. Selline ambitsioonitase ei ole kooskõlas eesmärgiga tugevdada Euroopa konkurentsivõimet ja majanduslikku vastupanuvõimet. Ilma realistlike ja tõhusate eeltingimusteta on tõsine oht, et Euroopa ettevõtted viivad oma tootmise ja heitkogused liidust välja, mis toob kaasa deindustrialiseerimise, töökohtade kadumise ja suurema sõltuvuse välistest osalejatest, kahjustades samal ajal heitkoguste vähendamise alaseid jõupingutusi.

Ettepanek ei põhine ajakohastatud mõjuhinnangul, mis kajastaks hiljutisi olulisi geopoliitilisi ja majanduslikke arenguid. Ühtegi liikmesriigi tasandi analüüsi ei ole esitatud, mis tähendab, et liikmesriikidele avalduv erinev mõju on endiselt teadmata. Seetõttu on olukord sarnane paketi „Eesmärk 55“ vastuvõtmisega – Euroopa majandus peab kohanema kliimameetmetega, mitte vastupidi.

Kuigi me toetame kliimaeesmärke, soovime me realistlikku, praktilist lähenemisviisi ja usume, et mõistlik oleks alustada madalamalt sihttasemelt, mis kajastaks meie majanduslikku tegelikkust. Meie pühendumust kliimaeesmärkide saavutamisele näitavad ka meie saavutused. Ungari on juba vähendanud netoheidet 48% võrreldes 1990. aastaga, mis on tublisti üle ELi keskmise. Samal ajal ei ole mitu liikmesriiki võrreldavaid edusamme teinud, mis tõstatab küsimuse, kuidas saavutada ühine eesmärk õiglasel ja tasakaalustatud viisil. Meil on kõigil vastutus oma kodanike ees. Sellega seoses nõuame tungivalt, et liikmesriike, kes juhtisid oma hääldetega nõukogu tähelepanu 90% eesmärgi teostamatusele, ei tohiks pidada vastutavaks ELi 2040. aasta eesmärgi võimaliku mittesaavutamise eest. Seniseid saavutusi tuleks tulevases raamistikus nõuetekohaselt tunnustada.

Võttes arvesse ka LULUCFi sektori märkimisväärset ebakindlust ja süsiniku tehnoloogilise sidumise määra, ei ole asjakohane võtta siduva netoheidete vähendamise eesmärgi aluseks sidujaid käsitlevaid prognoose.

Kuigi me tunnustame, et kompromisstekstis on tehtud mõningaid edusamme, eelkõige muutmis-/läbivaatamisklausli osas, on need muudatused endiselt ebapiisavad. Raamistiku meetodika, rakendamise ja usaldusvärsuse kohta on veel palju lahtisi küsimusi.

Lisaks halvendavad sellised meetmed nagu hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteem (HKS2) olukorda eeldatavasti veelgi, suurendades kodumajapidamiste ja väikeettevõtjate kulusid, tekitades sotsiaalsete tagasilöökide ohtu ja vähendades üldsuse toetust kliimapolitikale, ning samal ajal ei too need kaasa heitkoguste märkimisväärset vähendamist. Kuigi hindame HKS2 kasutuselevõtu edasilükkamist ühe aasta võrra, ei vähenda see märkimisväärset negatiivset mõju meie kodumajapidamistele ja väikeettevõtjatele. HKS-i eelseisva läbivaatamise käigus tuleb teha täiendavaid kohandusi.

Lõpetuseks peame kahetsusväärseks, et läbirääkimised sellise olulise dokumendi üle toimusid märkimisväärse ajalise surve all, mis ei ole sellise pikaajalise strateegilise tähtsusega otsuse tegemiseks asjakohane. Tagamaks, et 2040. aasta raamistik jääb realistlikuks, sotsiaalselt vastuvõetavaks ja Euroopa konkurentsivõime eesmärkidega kooskõlas olevaks, on vaja tasakaalustatud, tõenduspõhist ja usaldusväärset lähenemisviisi.

MALTA AVALDUS

Malta toetab jätkuvalt kindlalt liidu ühiseid kliimaeesmärke. Euroopa kliimamääruse rakendamisel tuleb siiski arvesse võtta ühte fundamentaalset reaalsust: meie ainulaadset geograafilist konteksti ja juba niigi vähese heitega lähtepunkti.

Malta on seisukohal, et kliimamääruses tuleks eristada saareliikmesriikide erilist olukorda, tagamaks, et tulevased kliimaeesmärgid jääksid õiglasteks ja proportsionaalseteks ning oleksid kooskõlas ELi pühendumusega õiglasele üleminekule.

Väikese saareriigina ei kujuta meie staatus endast ajutist takistust, vaid on püsiv struktuurne reaalsus, mis määrab meie suutlikkust vähendada süsinikuheidet, sageli Mandri-Euroopast erinevas tempos.

Edu kindlustamiseks peavad kõik 2030. aasta järgsed raamistikud põhinema usaldusväärsetel ja lokaliseeritud liikmesriikide tasandi mõjuhinnangutel, milles tunnistatakse selliseid erinevaid lähtepunkte. Ilma kohandatud lähenemisviisita, kus on arvestatud riikide eripäradega, eelkõige Malta sõltuvusega lennundusest ja laevandusest, mille heitkogused on valdavalt rahvusvahelised, kuid sellega seotud kulud ja nõuete täitmise surve on riigisisest tuntuks, võib kliimaalaste jõupingutuste jaotamine kaotada oma seotuse tegeliku heitkoguste vähendamise potentsiaaliga. Selline seotuse kaotamine tekitaks koormuse, mis pole kulutõhus ega õiglane.

Malta tervitab kliimamääruse rõhuasetust paindlikkusele, mis peab olema 2040. aasta raamistiku operatiivne tugisammas, mitte pelgalt teoreetiline kontseptsioon. Väikeste saareriikide puhul toimib paindlikkus olulise sillana suurte eesmärkide ja praktikas teostatavuse vahel. Meil on vaja usaldusväärset viisi, mille abil tulemuslikult tegeleda regulatiivsete vahendite kattuvustega, et vältida kumulatiivset koormust ühtedele ja samadele põhisektoritele.

Õiglane panustamine eeldab ka võrdset juurdepääsu rahastamisele. Kuna praegused ELi rahastamisvahendid soosivad sageli suuremahulisi taristuid, jäävad väikesed turud ja väiksemad projektid struktuurselt ebasoodsasse olukorda. Malta kutsub üles looma kohandatud rahastamismehhanisme, mis on väikeste saareriikide majandusele tõeliselt kättesaadavad, tagades, et meie üleminekut toetavad meie mastaabile vastavad investeeringud.

POOLA AVALDUS

Poola tervitab läbirääkimiste käigus Euroopa kliimamäärusesse meie taotlusel lisatud elemente. Paljud Poola ettepanekud lisati Euroopa kliimamääruse lõplikku teksti, mis võimaldab kujundada 2040. aasta eesmärki selliselt, et see on majandusele vähem koormav. Eelkõige hindame positiivselt järgmist:

- **HKS2 käivitamise edasilükkamine**, kuna peame seda tarbetuks vahendiks selliste liikmesriikide jaoks nagu Poola, kus juba tõhusalt vähendatakse hoonete ja transpordisektori süsinikuheidet riikliku poliitika kaudu, milles on võetud arvesse kohalikke probleeme ja tegelikku olukorda. Lisaärg, mida täiendab kliimameetmete sotsiaalfondi vahendite varasem vabastamine, on kooskõlas Poola tõestatud lähenemisviisiga, mis edendab heitkoguste vähendamist sotsiaalselt vastuvõetaval viisil, tuginedes riiklikul tasandil pigem stiimulitele kui karistustele;

- **tugevate läbivaatamisklauslite kehtestamine**, millega luuakse selge seos kliimaeesmärkide taseme ja Euroopa tööstuse olukorra, energiapoliitika ning kiiresti muutuva geopoliitilise keskkonna vahel;
- **võimalus kasutada kuni 10% rahvusvahelistest kompensatsioonühikutest ELi** 2040. aasta eesmärgi saavutamiseks, mis on oluline vahend kulude paindlikkuse seisukohast, eelkõige traditsioonilistes tööstussektorites, kus HKSi kulud on suured. Poola tervitab Euroopa Komisjoni algatust võimaldada selliste kompensatsioonühikute kasutamist ELi HKSi;
- **teade kliimakoormuse vähendamise kohta strateegilises kaitsetööstuses**, mille eesmärk on säilitada kulutõhusal viisil kõnealuse tööstuse tootmisvõimsus praeguse suure geopoliitilise ebakindluse ja Venemaa otsese ohu tingimustes.

Samal ajal rõhutab Poola, et täitmata on meie peamine nõue: üldise ambitsioonitaseme kohandamine ELi majanduse tegeliku suutlikkusega. Meie arvates ei ole võimalik Euroopa Liidus 2040. aastaks saavutada heitkoguste 90% vähendamise eesmärki, ilma et see kahjustaks tõsiselt ELi strateegiliste tööstussektorite konkurentsivõimet või isegi viiks nende täieliku likvideerimiseni. Sellel on tagajärjed julgeolekule, majanduskasvule ja tööturule. Poola ei saa toetada ambitsioonitaset, mis kahjustab nii Poola kui ka ELi majandust ja õõnestab meie konkurentsivõimet ülemaailmsel areenil.

Poola jätkab aktiivset ja konstruktiivset osalemist ELi 2030. aasta järgse kliimapoliitika raamistiku otsustusprotsessi järgmistes etappides, tehes tihedat koostööd liikmesriikidega, kes jagavad meie prioriteete. Meie eesmärk on jätkuvalt tagada, et üleminek oleks sotsiaalselt vastuvõetav ja õiglane, tugevdades samal ajal tõeliselt Euroopa majanduse konkurentsivõimet, julgeolekut ja vastupanuvõimet.

SOOME AVALDUS

Soome toetab Euroopa kliimamääruse muutmise lõplikku kompromissi. Soome toetab kindlalt ka ELi tasandi 2040. aasta kliimaalast vahe-eesmärki vähendada netoheidet 90%, mis tagab meie ettevõtjatele pikaajalise investeerimiskindluse. Üleminek puhtale energiale 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks soodustab innovatsiooni ja majanduskasvu.

Netoheidete 90% vähendamise eesmärki tuleb rakendada selge, tulemusliku ja kulutõhusa 2030. aasta järgse õigusraamistiku abil.

Selleks on Soome seisukohal, et Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaseid rahvusvahelisi ühikuid ei tohiks kasutada HKS-i nõuete täitmiseks. ELi HKS peab juhtima heitkoguste vähendamist ja selliste tehniliste lahenduste, nt tehniliste sidujate kasutuselevõttu, mis aitavad ELis heitkoguseid veelgi vähendada. Võimalus kasutada artikli 6 kohaseid ühikuid ELi HKS-i nõuete täitmiseks võib takistada nende eesmärkide saavutamist.

KOMISJONI AVALDUS

Komisjon tuletab meelde, et talle aluslepingutega antud algatusõigus hõlmab õigust otsustada, kas esitada seadusandlik ettepanek või mitte, ning vajaduse korral määrata kindlaks sellise ettepaneku ja/või sellega seotud meetme reguleerimise eesmärk, sisu ja ajakava. Määruse sätteid, milles kutsutakse komisjoni üles koostama ettepanekuid, tuleb seega mõista nii, et need ei piira aluslepingutest tulenevat komisjoni algatusõigust.